

Correspondentie deze rubriek betreffende te richten aan:
Dr. A. H. B. Schuurs, Stadionweg 53¹, 1077 RZ Amsterdam.

ORTHODONTIE VOOR DE ALGEMEEN-PRACTICUS

Cursusgever: E. G. Kramer

Deze tweedaagse cursus is bedoeld om het inzicht van de 'huistandarts' in de orthodontische problematiek te vergroten. Een pragmatische benaderingswijze moet het zelf behandelen van bepaalde afwijkingen bevorderen. Enkele weken voor aanvang van de cursus werd een syllabus met ondersteunende leerstof en een lijst van aanbevolen literatuur toegezonden.

Vragen van ouders

Na de kennismaking met de cursusgever werd in vogelvlucht het doel van de cursus behandeld. Daarna werd een aantal vaak door ouders gestelde vragen gepresenteerd. Dit betrof onder andere de grootte van een fopspeen en het causale verband tussen duimzuigen en het voorkomen van een klasse II-molaarrelatie.

Verzamelen van gegevens

Een zogenoemde 'nulmeting' moet een beeld van een orthodontische afwijking geven. Door middel van een standaard-vragenformulier, gericht op de toestand van de mondhygiëne en het parodontium, de gebitstoestand, gewoonten, ademhalingsgedrag, familiale trekken, asymmetriën, trauma, wang- en lipmusculatuur en voorts modellen, mond-, profiel, eventueel ook röntgenfoto's en de subjectieve indruk worden alle noodzakelijke gegevens verzameld.

Bestudering

Bestudering van de gegevens leidt tot de diagnose. De conclusie kan zijn dat 1. er geen afwijking, en dus geen behandel noodzaak, aanwezig is; 2. de diagnose nog niet is te stellen, hetgeen toekomstige observatie nodig maakt, af te zetten tegen de 'nulmeting', en 3. een afwijking aanwezig is die behandeling behoeft. Het is van belang de doelstelling voor ogen te houden. Dit kan een stabiele, maximale occlusie zonder dwangbeet in centrale relatie zijn, maar ook slechts het nastreven van een goed functioneren.

Voor dit onderdeel van de cursus was veel tijd uitgetrokken. Elk gegeven werd ruimschoots behandeld, zowel theoretisch als waar het de praktische gevolgen betrof. De informele sfeer en de grote belangstel-

ling van de cursisten bleek uit de vele vragen, die tijdens deze voordracht werden gesteld.

Groei

Zoals mocht worden verwacht, werd veel aandacht besteed aan een afwijkend groeipatroon, aan afwijkingen met weinig groei-problemen en aan afwijkingen waarbij de groei ten nutte van de behandeling kan worden aangewend. De groeitheorieën en -modellen werden overzichtelijk weergegeven.

Klasse II- en III-relaties

Aan het begin van de tweede cursusdag werden de klasse-afwijkingen en hun behandeling (snoedzaak) besproken, waarbij telkens op de theorie werd teruggegrepen. De persoonlijke opvattingen van de cursusgever werden niet opgedrongen en er werd ruimte gelaten voor afwijkende ideeën.

Frontaanzicht met activator op een model.

Klasse I₁

Activator

Bij een klasse II₁-afwijking kan een activator dienen om de verhouding tussen boven- en onderkaak te verbeteren. Belangrijke voorwaarden voor het toepassen van het apparaat zijn onder meer een goede asrichting van de maxillaire frontelementen en een goede ondertandboog. Bovendien moet het profiel het gebruik ervan toelaten en is een gunstig groeipatroon vereist. De indicaties en contra-indicaties kwamen uitvoerig aan de orde, alsmede hoe het apparaat moet worden vervaardigd en hoe de patiënt moet worden begeleid.

Headgear

Een headgear, eventueel in combinatie met een activator, kan ook dienen om een klasse II₁-afwijking te behandelen. Met de headgear wordt ingewerkt op de bovenkaak. De combinatie met een activator is

vooral geschikt indien in het bovenfront elementverplaatsing nodig is, waarbij de verticale dimensie niet mag toenemen. Dit cursusonderdeel was kort en bondig.

Extractie

Extractietherapie in geval van een klasse II₁, al dan niet ondersteund door apparatuur, eist als eerste de afweging of het profiel hierdoor niet ongunstig zal worden beïnvloed. Als men besluit in de bovenkaak te extraheren, dan lette men op handhaving van de symmetrie en werke men met kleine krachten teneinde kanteling van de molaren te voorkomen.

Klasse II₂

Bij deze afwijking (dekbeet) wordt de verticale component in combinatie met protrusie van het bovenfront behandeld. Extracties in de bovenkaak zijn onaanvaardbaar. De behandeling is langdurig en de kans op regressie is groot.

Klasse III

De cursusgever raadde aan alleen tendenties tot een klasse III te behandelen en de echte klasse III-afwijkingen aan de specialist over te laten.

Ter afsluiting werd het besprokene puntsgewijs samengevat.

BEOORDELING

De cursus is systematisch opgezet, de stof wordt op een degelijke, heldere en ontspannen wijze gepresenteerd, geeft blijk van grote, eigen ervaring en steunt duidelijk op een gedegen kennis van de literatuur.

De cursusgever trachtte de volgende hoofdzaken aan te dragen: 1. het signaleren van slechte gewoonten en dreigende afwijkingen; 2. het leren bepalen op welk moment en wanneer in te grijpen, en 3. wanneer zelf te behandelen, daarbij wijzend op voetangels en klemmen, dan wel te verwijzen.

Sterke punten van deze cursus zijn de informele sfeer en onderbrekingen met fraaie dia's van dieren en cartoons, waardoor de aandacht telkens weer werd gevangen. Een storend detail, er waren geen tafels voorhanden om aantekeningen te maken.

A. J. Ham, Doetinchem